

NOTAT

Til Hordaland fylkeskommune

Att: Arthur Arnesen i næringsseksjonen

Dato: 22. april 2015.

Rapport om HOG Energi sin aktivitet 2014

HOG Energi har hatt et hektisk arbeidsår i 2014. Det har vært mange viktige saker å ta tak i på vegne av næringen og regionen innenfor våre arbeidsområder, olje og gass, fornybar, miljøteknologi og kompetanse og konkurransekraft. Partnerskapsavtalen med Hordaland fylkeskommune er sentral i HOG Energi sitt arbeid og gir den nødvendige kraften for at vår organisasjon skal kunne utløse potensialet i viktige strategiske saker for regionen som ligger i grenseladet mellom politikk, næring og FoU. Uten engasjementet fra fylkeskommunen kunne ikke mange av disse sakene blitt gjennomført.

Vi ønsker særlig å fremheve to prosjekter, biogasshybridbuss og SMB leverandør prosjektene. Fylkeskommunens engasjement innenfor disse to områdene har bannet vei for at biogass og hybrid teknologi blir tilgjengelig og for at vi får dokumentert den nåværende situasjonen blant leverandørnæringen som er bærebjelken i vår industri.

Her følger det et utdrag av kjernesakene som HOG Energi har fått arbeidet med:

Johan Sverdrup

De gigantiske investeringene som skal gjøres knyttet til hele Sverdrup-utbyggingen, vil gi store muligheter for sysselsetting og verdiskaping både på kort og lang sikt. Samtaler som HOG Energi for tiden gjennomfører med lokale bedriftsledere forteller oss at bedriftene er bevisste på situasjonen og de mulighetene som nå byr seg. De er på ulike vis i ferd med å posisjonere seg strategisk og å inngå samarbeid med aktuelle samarbeidspartnere.

Første fase i utbyggingen kan gi 51 000 årsverk knyttet til norske leveranser. Av dette vil ca. 22 000 arbeidsplasser være knyttet til leverandørnæringen. I tillegg vil prosjektet gi ca. 12 000 arbeidsplasser hos underleverandørene.

Utbyggingen av Sverdrup vil gi norsk industri et stort løft og framtidstro. Det er et gigantprosjekt som vil sikre energiforsyning, arbeidsplasser og gi store ringvirkninger og verdier for samfunnet, industrien og partnerne som eier feltet.

Med basis i den høye kompetansen som er utviklet i leverandørbedriftene i Hordaland siden starten på norsk, skulle mulighetene være gode også for våre regionale leverandørbedrifter.

Oljen fra Sverdrup skal ilandføres via en rørledning til Mongstad. Anlegg og drift av dette transportsystemet vil gi en positiv effekt for lokalt næringsliv og leverandører. Av totale investeringer på ca. 12 milliarder kroner, er det grunnlag for å tro at halvparten av dette vil tilfalle norske leverandører. Anleggsarbeidet på Mongstad vil kunne gi 200 arbeidsplasser over en periode på 4 år. I 2018 vil effekten være sterkest med ca. 100 årsverk. Av samlet sysselsetting vil ca. 46 % komme innenfor forretningsmessig tjenesteyting, 13 % vil komme innen bygg- og anleggsvirksomhet og 11 % innen olje- og gassvirksomhet, hovedsakelig hos operatøren.

I tillegg til dette vil Mongstad-terminalen bli sikret som eksporthavn for råolje i mange år framover. Dette vil sikre arbeidsplasser som uten den nye rørledningen mest sannsynlig ville forsvinne.

Ilandføringen til Mongstad vil kreve betydelige modifikasjonsarbeider på anlegget, og det vil generere i størrelsesorden 200 årsverk i byggefasen.

Et prosjekt av Johan Sverdrups format og volum vil kreve innovasjon og teknologiutvikling. Det er naturlig at våre FoU-miljøer kommer til å få en sentral plass når det gjelder utviklingen av Johan Sverdrup. Det er umulig i dag å angi hvor store verdier som er knyttet til dette arbeidet, men vi snakker om et omfattende og svært viktig arbeid.

HOGs rolle:

- Tett oppfølging av feltutvikling, valg av utbyggingsløsning, og beslutningstakingen i prosessen
- Kontinuerlig dialog med operatørene og lisenshaverne, Storting og departement
- Kontinuerlig dialog med leverandørbedriftene
- Regelmessig tilbakemelding til og tett dialog med politisk ledelse i HOG-kommunene og fylkeskommunens politiske ledelse

Forsyning i Nordsjøen

Omleggingen av seilingsmønsteret i Nordsjøen vil føre til endring i forsyningsaktivitet i basene i Hordaland.

HOG har hatt kontinuerlig og tett oppfølging/dialog med ledelsen ved de to basene og Statoils prosjektorganisasjon i forbindelse med Statoils prosjekt rundt nytt forsyningsmønster i Nordsjøen. HOG har også samordnet dialogen mellom Statoil, Hordaland fylkeskommune og den politiske ledelsen i de berørte kommunene.

CCB får etter Statoils forslag redusert sin forsyningsvirksomhet. Mongstadbase får en kraftig økning i sitt volum, og blir den største oljeforsyningsbasen i landet. Statoil har i tillegg slått fast at de kommer til å satse kraftig på å bygge opp en spesialbase for subseatjenester på CCB.

HOG følger opp saken og er opptatt at Statoil følger opp satsingen begge steder, særlig oppbyggingen av CCB som spesialbase for undervannsteknologi. Samtidig følge opp og sikre at volumøkningen på Mongstad skjer på en forsvarlig måte ut fra et overordnet regionalt hensyn.

Leverandørindustrien

Næringen har siden årsskiftet vært preget av kostnadskutt, og investeringer er satt på vent hos de store operatørene både på norsk sokkel og internasjonalt. Oppsigelser og omfattende permitteringer har vært en del av utviklingen, og dette har skapt uro og usikkerhet, spesielt hos små- og mellomstore bedrifter. Nedbemanninger har også satt sitt preg på flere av virksomhetene.

På denne bakgrunnen vedtok Fylkesutvalget i Hordaland å igangsette en kartlegging av situasjonen blant bedriftene i Hordaland for å få en oversikt over hvordan utviklingen slår ut for vår leverandørindustri. Fylkesutvalget ønsker særlig å få SMB-bedriftenes og resten av aktørenes syn på hvilke tiltak som må settes i verk for å møte utviklingen

HOG Energi har fått i oppdrag å utføre denne analysen. Første rapportering skjer i desember 2014, og arbeidet skal være ferdig i april 2015.

Biogass

HOG Energi har over flere år jobbet med innføring av biogass i transportsektoren. Gjennom flere prosjekter har vi satt fokus på de ulike elementene som skal til for å få på plass tilbud og etterspørsel av biogass. Bruken av naturgass som brobygger til biogass har vært en vellykket strategi for å få på plass en infrastruktur som kan være klar til å ta i bruk biogass. Det siste prosjektet vi har gjennomført har fokusert på testing av biogass hybrid teknologi i Bergen

Prosjektet ble finansiert av Hordaland fylkeskommune, EU og Transnova. Partnerskapet i prosjektet har bestått av SKYSS og HOG, også Tide og HIB har deltatt. To busser er bestilt av SKYSS, begge er ankommet og er under testing. Testprogrammet for bussene vil omfatte testing for utslipp og energieffektivitet. Prosjektet avsluttes i 2015.

HOG arbeider for tiden med flere ideer som kan resultere i et nytt prosjekt med innen EU. På samme måte som biogass prosjektene vil disse fokusere på reduksjon av utslipp i kollektivtrafikken.

Klima og miljøtiltak

Samarbeidsrådet for Sunnhordland er initiativtaker til et kartleggingsprosjekt av potensial for klima og miljørettet innovasjoner i Sunnhordland. Næringslivet i Sunnhordland har høy kompetanse innen skipsbygging og mekanisk industri, marin og maritim virksomhet og metallurgi. Denne kompetansen skal prosjektet trekke på og kombinere for å identifisere prosjekter med potensiale for reduksjon av klimagassutslipp. Det vil særlig bli fokusert på prosjekter knyttet til utvikling av biogassproduksjon og utvikling av nye markeder for biogass. Videre vil vi se på prosjekter som fører til energieffektivisering.

Når det gjelder å realisere klimatiltak, ligger det en rekke svært interessante muligheter for å skape ny virksomhet i Sunnhordland knyttet til eksisterende næringsliv. Dette prosjektet har som mål å identifisere disse mulighetene, identifisere og føre sammen aktuelle aktører, og vise potensialet for klimagassreduksjon.

Blant annet har regionen utviklet et nett for distribusjon av gass. Dermed er infrastrukturen allerede til stede for distribusjon av biogass. Et høyst aktuelt prosjekt er å etablere biogassproduksjon i regionen med biologisk råstoff fra kommuner, oppdrettsnæringen og landbruket. Bruk av naturgass gir i seg selv en vesentlig reduksjon i CO₂-utslippene, mens biogassen er klimanøytral og kan gi vesentlige bidrag i klimasammenheng. Andre muligheter ligger i prosjekter som kan redusere bruken av energi i transportsektoren, i virksomhetene egen produksjon og prosjekter der skifte av energibruk fra fossilt til fornybart inngår.

Vi vil gå bredt ut mot bedriftene i Sunnhordland for å fange opp potensiell tiltak for så å sørge for at de mest interessante prosjektene, sett fra et klima og næringsutviklingsperspektiv, blir videreført i et hovedprosjekt. I arbeidet vil vi holde tett kontakt med Samarbeidsrådet, kommunene, med SKL og med SIM.

HOG skal lede og gjennomføre prosjektet på vegne av partnerne.

Messer og delegasjoner

- **ONS 2014:**

HOG hadde også i år overordnet ansvar for standen. Bl.a. gjennomførte et program knyttet til standen. I år var det 30 bedrifter på Region Bergen-standen. Det ble utført flere politiske møter med oljeselskaper som del av programmet med fylkesordførere og næringsbyråd. Vi har også i samarbeid med Business Region Bergen utviklet et opplegg for markedsføring av utstillerne på sosiale media

- **OTC og RIO 2014**

HOG var også i år samarbeidspartner på BRB sine studieturer/delegasjonsreiser til disse messene. Vår rolle er å delta i utarbeidelse av programmet og har særlig ansvar for den offisielle rundturen på messen.

Norsk Gassforum

HOG har i 2014 i sekretariatsansvar for Norsk Gassforum på vegne av Hordaland fylkeskommune.